

Nr 12

Utlåtande i anledning av motioner om undervisning i hemvård och hushållsarbete för manliga pensionärer.

I de likalydande, till allmänna beredningsutskottet hänvisade motionerna I: 285 av fru *Landberg* och herr *Hedström* samt II: 364 av fru *Lindskog m. fl.* hemställes, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att socialstyrelsen eller annat centralt ämbetsverk får i uppdrag att undersöka möjligheterna för en försöksverksamhet med undervisning i hemvård och hushållsarbete avsedd för manliga pensionärer.

Motionärerna framhåller, att anspråken på hjälp- och vårdpersonal oavbrutet stiger genom det ökade antalet åldringar och att behovet av hemhjälppersonal ännu inte fyllts trots ett stort nytillskott de senaste åren. Genom olika åtgärder, t. ex. upprustning av bostäder och tillhandahållande av lagad mat, har stat och kommun medverkat till att åldringar kunnat bo kvar längre i sina lägenheter och därmed minskat behovet av vård på ålderdomshem.

Motionärerna anför att det inte sällan händer i pensionärsfamiljer att hustrun blir sjuk och familjen blir i behov av hemhjälp, trots att mannens krafter skulle medge såväl vård om hustrun som skötsel av hemsysslor. Då han aldrig tidigare provat sådant arbete, känner han sig främmande för de enklaste hemsysslor. Med handledning skulle han säkert i många fall klara vård och hushåll utan stadigvarande hemhjälp. Genom att ordna en försöksverksamhet på några platser i landet skulle man vinna erfarenhet och se om sådan verksamhet kunde minska behovet av hemhjälp, som kunde användas i fall där vårdnaden är mera krävande. Kortare kurser avsedda endast för manliga pensionärer borde kunna förläggas till några folkhögskolor eller semesterhem under tid när den ordinarie verksamheten där inte pågår. Hemkonsulent eller hushållslärare borde förestå kurserna. Även ur näringssynpunkt skulle dessa kurser få betydelse, då undersökningar visat att pensionärernas kosthåll ofta saknar den allsidiga sammansättning som är viktig för att förebygga bristsjukdomar och allmänt medverka till en god åldringskondition.

Utskottet

Utskottet finner det vara av värde om manlig äldre arbetskraft — friställd eller pensionerad — i ökad omfattning kan anlitas för vård- och hjälpuppgifter i hemmen och därmed kan lätta trycket på de kommunala organ som svarar för hemhjälp eller öka deras resurser. Denna synpunkt

Bihang till riksdagens protokoll 1967. 11 saml. Nr 12

har också nyligen framhävts av socialstyrelsen i cirkulärskrivelse till de kommunala nämnder som handlägger hemhjälpssärenden. Styrelsen har även framhållit att anhörighjälp i största möjliga utsträckning bör tillvaratas samt att manliga anhöriga naturligtvis kan anlitas som hemsamariter.

Undervisning eller handledning av den art som kan vara lämplig för att sätta manliga pensionärer bättre i stånd att sköta hemsysslor förekommer inom ramen för den studieverksamhet som folkpensionärsföreningarna bedriver. I den mån ett ökat intresse för sådan undervisning anmäler sig bör man kunna räkna med att denna verksamhet kan breddas eller upptagas i andra former utan statliga initiativ.

Utskottet hemställer,

att de likalydande motionerna I: 285 och II: 364 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 14 mars 1967

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sörlin, Hellebladh, Eric Gustaf Peterson, Hedlund, Yngve Persson, fru Hultell, herr Helge Karlsson, fru Diesen, fru Hamrin-Thorell, herr Svanström och fru Landberg; samt

från andra kammaren: fru Eriksson i Stockholm, fru Jäderberg, herrar Svensson i Kungälv, Lundmark, Haglund, Wikner, Larsson i Borrby, Nilsson i Bästekille, Andersson i Örebro, Nilsson i Agnäs, Hansson i Piteå, fru Fränkel och herr Josefson i Arrie.